

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMOM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1890 ROČNÍK 44.

OMAHA, NEBRASKA, DNE 28. ŘÍJNA 1914.

ČÍSLO 15.

Belgie jejištěm nejhroznější bitvy války.

NĚMCI ZA DĚSNÉ PALBY ANGLICKÝCH A FRANCOUZSKÝCH VÁLČNÝCH LODÍ PRONIKLI AZ K ŘECE YSERE, KDE JEJICH POSTUP ZARÁZEN SPÓJENECKOU ARMÁDOU.

Rusové oslanují velké úspěchy z východního bojiště proti Němcům i Rakušánům. — Francouzská vláda má důkazy, že Němci na rozkaz gen. Stengera zabíjeli raněné. — V Rakousku ubývá cholery a úplavice. — Ve Vídni jest 70,000 raněných a obyvatelstvo ve stavu krajního zoufalství. — Z jižního bojiště Rakušané oslanují úspěchy. — Proces v Sarajevu skončil odsouzením všech obžalovaných.

Nejstrašlivější bitva války zuri přítomně v jihozápadním cípu Belgie, kde Němci, sesílení 600,000 mužů čerstvého vojska, podnikají divoké útoky na armádu spojeneckou, Francouzů, Angličanů a Belgičanů. Jsou si dobře vědomi toho, že porážkou spojenecké na této linii byla by jim znova otevřena cesta na Paříž a do přístavních měst ležících na Anglickém průplavu, a tudíž hotoví jsou přinést oběti sebe větších. Zdáli v bitkách na řekách Marne a Aisne, německí velitelové nešetřili vojskem, četří jim nyní ještě méně, a jenom ten veliký cíl, zmočení se Paříže a strategických míst na pobřeží mají na zřeteli.

Lze právem říci, že v této bitvě bojováno jest na souši i na moři, ve vzduchu a pod vodou. Válečné loďstvo britické a francouzské strážně řádilo mezi německými pluky táhnoucími těsně podél pobřeží, tak že Němci nuceni byli opustiti tuto linii postupu a tím octlí se v nebezpečí, že mohli by být napadeni s boků. Byly nice podnikány Němci útoky na válečné loďstvo spojenecké, vrháním bomb s aeroplanů a Zeppelinů, jakož i podmořskými čluny a těžkými děly a pobřeží, avšak ani jediná z lodí francouzských a anglických nebyla potopena. Dle německých zpráv některé byly poškozeny.

Němci ve svém tažení na jih dostali se až přes řeku Yseru, ale tam jejich postup zaražen byl armádami spojeneckými.

V pondělí večer z pařížského ministerstva války vydáno bylo pouze toto stručné oznámení: "V Belgii město Nieuport bylo zuřivě bombardováno a Němci útočili na frontě mezi Nieuportem a Dixmude, aniž by, dle poslednějších zpráv, docílili nějakého výsledku."

"Celá fronta mezi La Bassee a Somme byla rovněž terčem zuřivých německých útoků po celou noc, jež byly všechny odraženy. "Z ostatní fronty není nic nového k oznámení."

Britická úřední tisková kancelář vydala v 10:40 v pondělí večer toto prohlášení:

"Situace zůstává nadále uspokojivou. Boj jest tužý a zuřivý, avšak získáváme půdy stále a mnoho zajatců bylo vzato. Jedna z našich divisí ukořistila dva děla."

Německá úřední zpráva.

Zpráva z hlavního stančí německého, vydaná v pondělí odpoledne, praví:

"Na západ od průplavu Yseru, mezi Nieuportem a Dixmude, kterážto města jsou dosud v moci nepřítelů, naše vojsko napadlo nepřátelské posíky, které jsou tvrdošíjně hájeny."

"Britická flotilla se sčítala lože, avšak zatlačena byla zpět palbou našeho těžkého dělostřelcovstva. Tři lodě byly zasaženy. Během boje v pondělí odpoledne flotilla byla z dobředu."

"Blíže Ypres nastala přestávka v bitvě. Jihovýchodně od Ypres a jihovýchodně od Lille naše útoky pokračují. Během tužých pobídných bojů Angličané utrpěli velikou ztrátu, zanechavše za sebou asi 500 zajatců."

"Na sever od Arrasu prudký francouzský útok selhal a Francouzové utrpěli značné ztráty."

"Na východním jevišti války naše offensiva na Augustovo pokračuje. Bitva blíž Ivangorodu jest příznivá, avšak až dosud na žádné straně nebylo velkých ztrát."

Ruská zpráva z východního bojiště.

V úterý vydána byla v Petrohradě následující úřední zpráva:

"Zápas na liniích vedoucích do Petrokova a Radomu nabyly povahy velké bitvy na frontě 75 mil. z Rawy do Novomiasta a Dialohrzi až po ústí řeky Iljaniky."

"U večer 21. října, severně od Rawy, napadli jsme Němce bateriemi, způsobivše jim značné ztráty. V jediné vesnici Morchidlo pohrbili jsme přes 700 Němců."

"V bodákovém útoku blíž vesnice Mazamerjev zmočili jsme se dvou bateriemi strojových děl. Naše vojsko ovládá les Nemgovo, jihovýchodně od Rawy, kde vzali jsme 400 zajatců. V lese mezi Radomem a Kozenzem tuhé bitvy jsou v průdu."

"My postoupili jsme na liniích z Novy do Alexandrie, kde vzali jsme mnoho zajatců a ukořistili více děl. Tvrdošíjný odpor Rakušánů v Haliči slabne a naše vojsko postupuje v krajní jižně od Samboru a Staromiasta, kde ukořistili jsme jedenáct děl a mnoho vozů se střelivem."

"Celé údolí řeky Stryje jest pokryto mrtvolami nepřátel, jejich počet se odhaduje na 5,000. Všecky pokusy Němců zahájit znova offensivu na východním pruském pomezí, byly odraženy."

Rakouská zpráva o bojích v Haliči.

Děpeše k Reuterově telegrafní společnosti z Rotterdamu podává následující úřední prohlášení vydané ve Vídni:

"Telegram, datovaný v neděli v poledne ze severovýchodního jeviště války, praví, že silná rakouská a německá hotovost zaujala posíky v téměř nepřetržitě částe od severních výběžků Karpat skrze Stary a Sambor, před pevností Přemyšlem, k polské části Visly a oblastí Plocku, proti hlavní armádě Rusů, kteří byli sesíleni vojskem z Kavkazu, Sibiře a Turkestanu."

"Rakouská offensiva přes Karpaty přivábila silnou nepřátelskou hotovost."

"Ve střední Haliči, kde obě armády zaujaly opoziční posíky, bitva ustala."

"Severovýchodně od Přemyšlu a na dolní řece Sany Rakušané získali několik úspěchů."

"V ruském Polsku silná vojska stojí proti sobě. Od večerjčka bylo bojováno severně od Visly mezi Ivangorodem a Varšavou."

Děsné ztráty Němců.

Německé ztráty na bitevních částech v Belgii, kde vítězství bylo by jim otevřelo cestu na Dunkirk a snad i Calais, Boulogne a Abbeville, byly přímě děsné."

Ztrátili desítky tisíců mužů jedině na one části severní fronty během minulého týdne. Kdyžto německí důstojníci div nešli vatemem a sklamaním, vyhladovělé mužstvo v řadách, z velké části mužů přes 50 letů neb chlapeč pod 18, jest smalounyšnělá a na pokraji zoufalství."

Německé vojsko jako celek, do čehož dlužno počítati také poddůstojníky, bylo hrubě klamáno Berličem a nyní to shledává. Po celé týdny vojsko v Belgii bylo namlouváno, že budou v Paříži ve třech dnech a snad i dříve a že Paříž jest pouze třicet neb čtyřicet mil vzdálena."

Mezi Lille a Nieuportem spojenečtí hodně postoupili, porazivše nepřítel a ohromnými ztrátami. Němečtí zajatci doznávají, že byli vyhladovělí a vysílení neustálými dlouhými pochody."

Ztráty spojenecké třetí čtvrti milionu.

Vojenský znalec berlínského Kreuzzeitungu odhaduje ztráty Francouzů, Britů, Rusů a Belgičanů, zabíjených, raněných a zajatých nejméně na 750,000 mužů."

Němci skutečně zabíjeli raněné.

Francouzské velevyšlancectví ve Washingtoně vydalo v pondělí následující prohlášení:

"Před nějakým časem objevila se zpráva, že gen. Stenger, velitel brigády německé armády ve Francii, vydal rozkaz svému vojsku, aby nešetřilo zajatců, ale postřílelo je všechny a dorazilo raněné."

"Náležející úřední prohlášení" z Berlína přes Sayville, bylo vydáno označující to za "nestydatou lež."

"Onen rozkaz na páchaní svedroposti byl však skutečně dán a prováděn a důkaz toho jest v rukou francouzské vlády. Přes dvacet německých zajatců ze 112. a 142. pluku pěchoty, nyní držaných ve Francii, prohlásilo pod přísahou před soudem, že tento rozkaz byl skutečně vydán 28. srpna a že v souhlasu s ním všichni francouzští ranění nalezení téhož dne byli okamžitě dobiti. Důstojníci, zejména setník Curtius z 112. pluku, dohlíželi nad popravami."

Italové obsadili Avlonu v Albanii.

Avlona, v Albanii, byla obsazena v pondělí italskou námořní hotovostí."

Výprava tato měla povahu pomocné a zdravotnické organizace jejíž účelem jest poskytnouti pomoc velkému počtu obyvatelů, kteří do onoho města se uchýlili před povstaleci. Stav těchto lidí jest prý zoufalý. Bylo úzkostlivě dlužno, aby nevzniklo podezření, že by výprava měla nějaký politický účel neb zabránit území Italii jedné se prý pouze o to, aby rozhodnutí londýnského konferencí, kterou utvořena samosprávná Albánia, zůstalo v platnosti."

Italským válečným lidem dány byly rozkazy, aby hleděly zameziti pačování zbraní a střeliva do Albánie, jakož i porušování neutrality se strany Albánců v přítomné evropské válce."

Nezdár jiho-africké revoluce.

V Kapském Městě bylo oznámeno v pondělí úředně, že podplukovník Maritz se svojí hotovostí byl na hlavu poražen v Kamasu v bečánské oblasti Gondia vojskem Jiho-africké jednoty. Maritz raněn byl v bitvě a uchýlil se na německé území, dle tohoto úředního oznámení."

Méně cholery a úplavice v Rakousku.

Děk výsady zdravotnickým opatřením, podniknutým vládou rakouskou, značně obnoveho šíření se cholery a úplavice, jenom málo nových případů se vyskytlo v posledních dnech."

Nový náčelník něm. generálního štábu.

Gen. Von Moltke, náčelník generálního štábu, vzdal se svého úřadu ve čtvrtek, následkem zdravotního zdraví, a jeho povinnost převzal dosavadní ministr války Falkenhayn. Ačkoli esal odstoupiti náčelníku vzdal naděje svou chválu, prosí, aby se vlastně přitom resignace Moltkeovy byly chyby, jichž se dopustil ve francouzské kampaui."

První útok indické jidy.

Následující vyhlášení prvního útoku indické jidy ve válce evropské, posláno jest jedním britickým vojákem, jenž poslán byl domů na zotavenou po vážném zranění:

"Jednoho dne Němci táhli nás zle na celé čáře. Když byli asi na půl cesty k našim zákopům, Indové, kteří přišli den před tím a byli dychtívi, dostali se do boje, přiklusali, byli to pěkní chlapeč, jak míjeli kolem nás na nádherných koních, a my propukli v jásot."

"Na daný rozkaz vrhli se ku předu, učinivše pouze malou zájždku, tak aby nebyli v cestě naší palby. Pak přehnal se na Němce a levého boku jako vichřice, s pronikavými výkřiky vrazil do řad německé pěchoty. Němci uvedeni byli ve zmatek a dali se na útek, pronásledováni Indy asi míli."

"Když se Indové vrátili, byli zranění jásotem poléh celí bílejší čáry, avšak oni sami nemysleli mnoho o svém smělém a zlafilém útoku."

Gavrilo Princíp a jeho soudruzi uznáni vinnými.

V pondělí obdržena byla v Londýně následující děpeše ze Sarajeva, kde konán byl proces s vrahy arciévody Františka Ferdinanda a jeho choťi:

"Gavrilo Princíp, vrah a Gabez, student, Nedeljo Gabrinović a jedenáctce Princípových spolupřítelek bylo shledáno vinnými z velezraždy zavražděním arciévody Františka Ferdinanda a jeho choťi."

"Když soud vyhlášoval rozsudek, zřetelně slyšeti bylo doznění dělostřelctva Srbů, kteří zoufale se namáhali o dobytí města a osvobození obžalovaných, vesměs z Slovanů."

"Soud vynese ortel ve středu." (Další zprávy o válce na 2. str. t. l.)

NOVINKY Z BRUNO, NEBR.

26. října 1914.

Nyní máme zde počasí velmi krásné. Farmaři plnou parou započali s lámáním kukurice, která jest letos velmi pěkná a vydá od 35 do 50 bušů po akru. Již na příští úterý, dne 3. listopadu, připadají nám volby. Na nás nyní jest, bychom se na nich bez rozdílu podíleli, neboť jest to na prvním místě náš zájem a občanská povinnost toho od nás vyžaduje. Hraje se tentokrát o velkou důležitost a to jest o udělení ženám hlasovacího práva, proti němuž měli bychom smalem hlasovat. Volte však Moreheada za guvernéra, který zachrání stát od prohibice. Nechtě hlavně každý hostinský koná svoji povinnost a vlivem svým mu k zvolení dopomůže. V minulém týdnu vyslechl jsem jednu dámu z Bostonu, Mass. Jeť jest velmi užitečná dáma. Ta řekla na ulici proti ženskému hlasovacímu právu. Porazíme je tudíž při nyní se volbě a tím budeme mít zase na nějaký čas pokoj. Ženy mají dosti práce s vedením domácnosti a výchovou dítek, budoucí občanů a tu mají dosti přelátoři obětovati užitečnější svůj čas, jehož ostatně tolik by jim nezbyvalo, jen kdyby se svému okolo, přirodu jim vytknutého, poctivě věnovaly. V okresu Butler uchází se o úřad klerka p. M. Bouše, dobrý Čech, který si hlas svého volby zasloužil. Vězte, že pouze českými hlasy může býti p. Bouše zvolen. Přičítaje se tu, ať, aby toho docílil. Bude nám to sloužit ku větší otě a uznání u jinonárodovců. Druhým kandidátem v našem okrese jest pan Frank Maixner a Dwight, kterž se uchází o zvolení za státního senátora. Pan Maixner jest rozen v Bruno a jest to dobrý národovec, a tu jistě nebude krajane, jenž by mu svůj hlas neodváždal. Však i prof. F. A. Steech, který uchází se o znovuzvolení za školozarec, zaslouží si plně vaši podporu, ješto za svého úřadování se velmi osvědčil poctivým koáním svých povinností. Nikdo mu nemůže ničeho vytknouti, však přece jistá dáma proti němu vystoupila. Přidám se usi

lovně, bychom ji porazili, čímž jí dáme nejlépe na vědomí, že si nepřejeme, by se pletla do politiky, dokud máme schopné a zasloužité muže."

"Dne 31. října Těl. Jed. Sokol oslaví své 24. jubileum založení svého shoru. K tomu cíli připraven jest bohatý program. Slavnostním řečníkem bude prof. F. A. Steech."

"Několik svátečních nimrodů vyjelo si v neděli v noci na hon k řece. Však něcho neuložili a přinesli si pouze pořádně nastuzení. — Všecky zdraví Vás V. Blatný."

"Nejvyšší soud státu Nebraska má býti v rukou mužů schopných a nanejvýše poctivých — neboť celá naše ústava politického řízení ve státu Nebraska závisí na jejich poctivém rozhodnutí a dobrozdání."

"Nejvyšší soudce jest nejvyšším mocnářem ve státu a tu jest na nejvyšší důležité, by v tom úřadě byl muž ryzeého charakteru se silnou pátěří a širokou znalostí práva, by se nenechal unéstí vábívními vyhadily v zájmu některé osoby neb korporace. Takovým mužem jest Hon. M. B. Reese, nyní nejvyšší soudce, který se znova uchází o úrad ten, jako nestraný kandidát — Nonpartisan. — (Non-partisan). — Vyhleďte jméno M. B. Reese — Nonpartisan."

"Tento úřad jest nejdůležitějším na celém ballotu a protož by neměl žádným voličem býti opomenut."

"Pravda, právo a schopnost musí nezbytně býti vodítkem v tomto úřadu. A kdo jen trochu sledoval kariéru soudce M. B. Reese, dozná, že on má všechny tyto vlastnosti. Krajane, neopomeňte v den volby, dne 3. listopadu, voliti pro soudce M. B. Reese."

V. Bureš.

VOLBY!

Volby jsou důležité, ať případnou kdykoliv. Letošní volby připadnou na den 3. listopadu. Budou se voliti kongresmenci ve všech distriktech, nejvyšší soudce, guvernéři, všichni státní úředníci, poslanci do dolní státní smuovny, senátoři a úradníci všech okresů."

Nuže, jelikož naše politické býti spočívá ve vůli lidu a to projevu se většinou hlasů vržených, protož jest důležitém, by občan konal svoji povinnost, by směr politický a dobří muži se dostavovali do úřadů národních, státních a okresních."

Pro úřady kongresníků bychom doporučovali republikány, poněvadž strana tato vždy hájila zájmy dělnictva a rolnictva proti nátlakům licné práce v industriích evropských a asijských a soutěž s naším dělnictvem a proti přívzou licného obilí a jiných potravin na obohacení cizozemců a odírání našeho bohdého farmáře. Protekce jest uitnou pro tu zem a jelikož strana demokracická byla a posud jest pro volný obchod mezinárodní bez ohraňení největších dvou faktorů země této — farmáře a dělnictva — protož rozhodně jsme proti této straně."

"Co se čekanců pro úřad guvernéra týče v naší řině Nebraska."

8187 ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

Sbirka pro Česko-Slovan. Pomocný Výbor

ve prospěch nouzí trpících krajanů v Čechách.

Dne 21. října oznámeno. \$124.35

Vác. Svare, Hartington, Nebr. 1.15

John Stibor, Scribner, Nebr. 2.00

Anna Voráček, Comstock, Nebr. 1.00

J. Hrabák, Sylvan Grove, Kans. 1.00

Celkem \$129.50

Další příspěvky přijímá adm. Pokroku. Krajané, buďte pamětlívi, že sebe menším obnosem pomůžete zapuditi bídu od prahů svých spolubratří ve staré vlasti, kteří následkem děsné války nezměrně trpí."

"tu nechtě sobě rozhodne každý kraján sám, avšak porovnáme-li ostatní navržené státní obou velikých stran, dle schopnosti a charakteru mužů, tu daleko je strana republikánská vyvážší."

"Do dolní smuovny a senátu státního musí se každý říditli dle pověsti kandidátů."

"Co se okresních voleb týče, musíme říci totéž, ač byli jsme žádáni podati své dobrozdání o některých kandidátech. Času jsme neměli k vyšetření. Co však můžeme směle říci a doporučiti, je by krajané bez ohledu na stranu vždy pro krajana volili, maj-li se Čechové uplatnití co politický faktor. S našeho dlouholetého pozorování můžeme směle tvrditi, kde Čech se uchází o úřad, že je ho schopen a hoden."

Několikrát již jsme ve sloupcích tohoto listu žádali krajanů, by byli vždy politicky čilými, poněvadž, když setrváte nečinnými, činíte zradu sami na sobě."

"Na příklad — demokratická strana snížila tarif — clo — na obilí, tak že je sem dodáváno o 40% levněji na bušli — a kdo tím trpí? — farmář sám. Kdyby byli všichni, kteří nyní nejvíce křičí proti straně té, nezůstali v času voleb doma, nemusel byt dem. pres. a nemuselo býti volného cla na obilí. A tak se to má a každou otázkou té neb oně strany."

Kdo nekoná svoji občanskou povinnost v den voleb, ten okrádčí na prvním místě sebe, okrádčí a národ o dobrou a prospěšnou správu. U Američanů je u státní pověsti, že ani polovina Čechů nejde ku volebnímu osudí a tudíž nemusí je žádná strana považovati za faktora v politice. Nuže, krajané, okáže Američanům, že jsme hodni svobody a chceme hájiti svá práva ballotem, čímž nejen že uplatníme se co občané, ale získáme na dobré pověsti nás samých."

V. Bureš.

Fříšti rok bude bohatý na konvence.

Omaha na příští rok 1915 má již nyní osm konvenčí zajisté. Velká o to zásluha, vzdor tomu, že Omaha jest pro odhývání konvenčí. Jedná z jiných shromáždění velmi příhodným místem, přináležící hlavně zdejšmu zpravodajskému odboru, kterž za tím účelem stále plně pracuje. Některé ze zjedů budou pro Omaha zvláště důležitémi. Velké sjezdy budou zde odhývatí následující sdružení: Veteráni ze španělské války, Synoví přátelství, Křesťanské ženy nebraské temperance unie, Dělnická federace, sdružení lékařů Missouri Valley, sdružení Missouri Valley zvěrolékařů, North-west Province episcopální církve a konečně nebraské methodistické církve, ku kterěto konvenčí tejněně 1,000 duchovních a laiků se dostaví."

DŮMKA — prosím, zdravotní "Cones" dáma — s předplatným na Pokrok nah Vašek za nepotravné data 35.